

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 210/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A., a. s., Lučenec, právne zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 62/2010 (predtým vedenom pod sp. zn. 23 Rob 26/2010) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti A., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2011 doručená sťažnosť spoločnosti A., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 62/2010, predtým vedenom pod sp. zn. 23 Rob 26/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti najmä vyplynulo:

«(...) Dňa 19. 01. 2010 podal sťažovateľ návrh na vydanie platobného rozkazu na Okresný súd Nitra ako vecne a miestne príslušný súd o zaplatenie 157.579,03 € s príslušenstvom. Okresný súd Nitra postupoval nasledovne:

1. Výzvou Okresný súd Nitra so zn. 23Rob/26/2010-198 zo dňa 17. 02. 2010 vyzval navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok vo výške 10.054,50 €, tento navrhovateľ zaplatil.

2. Okresný súd Nitra vydal dňa 12. 04. 2010 Platobný rozkaz, kde zaviazal odporcu G., a. s., zaplatiť 157.579,03 € s príslušenstvom.

3. Voči uvedenému platobnému rozkazu podal odporca dňa 25. 05. 2010 odpor, ktorý odôvodnil tým, že na účet navrhovateľa uhradil časť žalovanej sumy vo výške 1.179,03 €, a teda, že suma uvedená v platobnom rozkaze nie je podľa jeho vyjadrenia korektná.

4. Sťažovateľ v tomto konaní v postavení navrhovateľa podal k uvedenému odporu dňa 03. 06. 2010 vyjadrenie s návrhom, aby Okresný súd Nitra skutočnosti uvádzané v odpore považoval za účelové, nakoľko nemajú zákonné a zmluvné opodstatnenie a odporca napriek tomu, že uznal pohľadávku, čo do dôvodu a výšky, a nijakým spôsobom nespochybnil jej zákonnosť, dôvodnosť a opodstatnenosť, koná tak, aby uspokojenie pohľadávky časovo posúval do bližšie neurčenej budúcnosti účelovo vykonanými právnymi úkonmi. Zároveň uvádza skutočnosti, ktoré sú právne irelevantné, z čoho začína pre navrhovateľa evokovať dôvodná obava o ohrozenie výkonu súdneho rozhodnutia časovým posúvaním plnenia do neistej budúcnosti, a teda pre navrhovateľa tieto skutočnosti opodstatňujú dôvodnosť použitia ďalších procesných inštitútov na zabezpečenie jeho pohľadávky. Tvrdenie odporcu, že uhradil na účet navrhovateľa časť žalovanej sumy vo výške 1.179,03,- € a to v deň podania odporu, teda dňa 24. 05. 2010 je síce pravdivé, čím sa výška vymáhanej pohľadávky znížila zo sumy vo výške 157.579,03,- € na sumu vo výške 156.400,- €, ale zo strany dlžníka je tento krok použitý účelovo a navrhovateľ v tom vidí, že snahou dlžníka je, aby uspokojenie pohľadávky bolo časovo posúvané do bližšie neurčenej budúcnosti účelovo vykonanými právnymi úkonmi. Vzhľadom na to, že uvedená uhradená suma nepredstavuje ani len 1 % z dlžnej sumy, samo o sebe deklaruje aj tú skutočnosť, že dlžník nemá záujem o korektné splácanie svojho dlhu, ale sa snaží takýmito krokmi vyhýbať riadnemu splácaniu svojho dlhu.

5. Okresný súd Nitra dňa 09. 06. 2010 so zn. 23 Rob/26/2010-212 vydal Uznesenie o odmietnutí odporu z dôvodu jeho neodôvodnenosti.

6. Odporca voči tomuto Uzneseniu Okresného súdu Nitra so zn. 23 Rob/26/2010-212, IČS: 4110201405 zo dňa 09. 06. 2010 podal dňa 14. 07. 2010 na Okresný súd Nitra Odvolanie. Od tohto okamihu začal mať sťažovateľ pochybnosti a má za to, týmto okamihom sa začali neúmerne prietahy v konaní a vo veci sa prestalo konať. Uvedené odvolanie bolo navrhovateľovi na vyjadrenie doručené až dňa 24. 11. 2010 so zn. 32Cb/62/2010-226 s výzvou na doručenie poverení pre advokátsku koncipientku JUDr. Ing. I. R., a to napriek tomu, že sa navrhovateľ telefonicky minimálne 3 x mesačne informoval o stave konania vo veci, kde mu bolo oznámené iba toľko, že sa spisový materiál nachádza u sudcu a stále nebolo rozhodnuté. Keď navrhovateľ pochopil, že telefonickými urgenciami nebude úspešný, zaslal na Okresný súd Nitra písomnú sťažnosť na vytýčenie hlavného pojednávania, resp, na realizáciu úkonu vo veci samej dňa 04. 11. 2010, nakoľko od podania Vyjadrenia k odporu proti platobnému rozkazu zo dňa 03. 06. 2010 nebol zo strany Okresného súdu Nitra vykonaný žiadny právny úkon vo veci samej, resp, navrhovateľovi neboli doručené do toho času žiadne právne úkony vo veci samej, a teda sa sťažoval na prietahy v konaní. K uvedenej sťažnosti sa Okresný súd Nitra do dnešného dňa nijakým spôsobom nevyjadril.

7. Navrhovateľ podal dňa 03. 12. 2010 k predmetnému odvolaniu proti Uzneseniu Okresného súdu Nitra so zn. 23Rob/26/2010-212 zo dňa 09. 06. 2010 Vyjadrenie s návrhom, aby Okresný súd Nitra odvolanie odporcu v plnom rozsahu zamietol, ako vecne a právne neodôvodnené a doložil poverenia pre advokátsku koncipientku JUDr. Ing. I. R. pre jednotlivé úkony.

Ako z uvedeného vyplýva, Okresný súd Nitra bol a je v konaní nečinný, vo veci nekonal, resp. konanie začal až po písomnej sťažnosti zo strany navrhovateľa a neúmerne uvedené konanie predlžoval a predlžuje, čím porušil základné právo navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Do dnešného dňa vo veci nie je stále rozhodnuté a teda sťažovateľ stále nemá svoju pohľadávku vo výške 156.400 € s príslušenstvom uspokojení, resp. vymáhaní.

(...) Pri uplatnení ochrany základného práva navrhovateľa, tento využil všetky právne prostriedky, ktoré mu právne predpisy na jeho ochranu poskytujú. Dňa 04. 11. 2010

podal sťažnosť na prieťahy v konaní a urgenciu na konanie vo veci samej. Do dnešného dňa k tejto veci nebolo doručené žiadna odpoveď, vyjadrenie alebo stanovisko zo strany Okresného súdu Nitra.

(...) Navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní sťažnosti(...) sťažnosť prijal na ďalšie konanie(...) a aby v konaní vo veci samej vyhovel sťažnosti.

Od Ústavného súdu Slovenskej republiky požadujeme primerané finančné zadostučinenie v sume 7.000 € (slovom sedemtisíc euro). Takto uplatnenú sumu primeraného finančného zadostučinenia odôvodňujeme tým, že právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádza sťažovateľ, mu spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu, a to nielen sťažovateľovi ako právnickej osobe, ktorá pôsobí na trhu ako výrobný podnik, ale aj jej zamestnancom, nakoľko výška vymáhanej pohľadávky je veľmi vysoká, navrhovateľ musel pristúpiť k prijatiu strategických rozhodnutí na základe toho, že odporca nezaplatil riadne a včas a zrealizovať také právne kroky, ktoré majú za následok zvýšenie navrhovateľovho úverového zaťaženia a prijatie interných reštrikčných opatrení týkajúcich sa vnútorného finančného a personálneho fungovania spoločnosti navrhovateľa (zníženie plátov zamestnancov, spájanie pracovných činností u jednotlivých zamestnancov a prepúšťanie zamestnancov).»

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti A., a. s., (...) upravené v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Rob/26/2010, neskôr pod sp. zn. 32Cb 62/2010 týkajúcom sa zaplata 157.579,03 € s príslušenstvom porušené bolo.

2. Okresnému súdu Nitra sa prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

3. Spoločnosti A., a. s., (...) sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 7.000 € (slovom sedemtisíc euro), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť A., a. s., (...) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 62/2010 (predtým pod sp. zn. 23 Rob 26/2010).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (mutatis mutandis II. ÚS 26/95).

Zo sťažnosti vyplýva, že posudzované súdne konanie sa začalo 19. januára 2010, keď sťažovateľka podala na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu proti G., a. s., (ďalej len „odporca“), na zaplatenie sumy 157 579,03 €. Okresný súd po mesiaci začal vo veci konať a po uhradení poplatkových náležitostí sťažovateľkou bol 12. apríla 2010 vo veci vydaný platobný rozkaz. Dňa 25. mája 2010 podal odporca proti predmetnému platobnému rozkazu odpor, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrila 3. júna 2010. Okresný súd svojím uznesením z 9. júna 2010 odmietol uvedený odpor ako nedôvodný. Proti rozhodnutiu okresného súdu o odmietnutí odporu podal odporca 14. júla 2010 odvolanie, pričom podľa sťažovateľky *„týmto okamihom sa začali neúmerné prietahy v konaní“*, pretože toto odvolanie zaslal súd na vyjadrenie až 24. novembra 2010. Sťažovateľka medzitým 4. novembra 2010 podala sťažnosť na prietahy v konaní. Dňa 3. decembra 2010 sa sťažovateľka písomne vyjadrila k odvolaniu odporcu.

Ústavný súd konštatuje, že z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú zo samotnej ústavnej sťažnosti je zrejmé, že okresný súd postupoval v napadnutom konaní do 14. júla 2010 v podstate plynule, pričom treba prisvedčiť sťažovateľke, že doručenie odvolania odporcu sťažovateľke, na ktoré okresný súd potreboval štyri mesiace, skutočne nebolo bez prietáhov. Sťažnosť na prietahy v konaní zo 4. novembra 2010 sa však ukázala

efektívnym prostriedkom nápravy, pretože sama sťažovateľka uvádza, že okresný súd „konanie začal až po písomnej sťažnosti“, pričom po tomto období už sťažovateľka nepoukázala na prietahy v napadnutom konaní.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Postup okresného súdu v danej veci sa v napadnutom konaní zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto v súčasnom štádiu konania neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2011